

Portræt af iværksætterne

AF CHEFKONSULENT MALTHER MUNKØE

Iværksætterne har stor betydning for samfundsøkonomien: hvem er de?

Iværksætterne har stor betydning for samfundsøkonomien: de er med til at identificere og gribe de nye muligheder i deres kamp for at starte en ny virksomhed op, der kan få succes.

Iværksættere har stor betydning for samfundsøkonomien

For at kunne hamle op med de etablerede er man nødt til at tilføje noget nyt, noget ekstra, noget anderledes: lige fra det banebrydende nye forretningskoncept til en helt ny vare eller service, en mindre forbedring i måden tingene bliver gjort på over for kunderne, at man har identificeret nye markedsmuligheder i et geografisk område eller på markedet, eller noget andet. Samtidig er livet som iværksætter ofte hårdt og præget af stor risiko for, at det ikke går godt, snarere end det mere sikre liv som lønmodtager som i mange tilfælde er alternativet.

Hvem vælger at blive iværksætter? Og bør vi som samfund gøre mere for at sikre, at folk har modet på iværksætterlivet, at det bedre kan svare sig at være iværksætter fx ved at lade dem beholde en større del af deres indkomst for sig selv, og fortæller det os noget om iværksætterlivet, at nogle befolkningsgrupper er mere tilbøjelige end andre til at blive iværksætter?

Nogle befolkningsgrupper er overrepræsenterede og andre underrepræsenterede blandt iværksætterne

Dette analysenotat tegner et portræt af de danske iværksættere (baseret på mikrodata-analyse via Danmarks Statistik, jf. metodebeskrivelse sidste side). Det konstateres at:

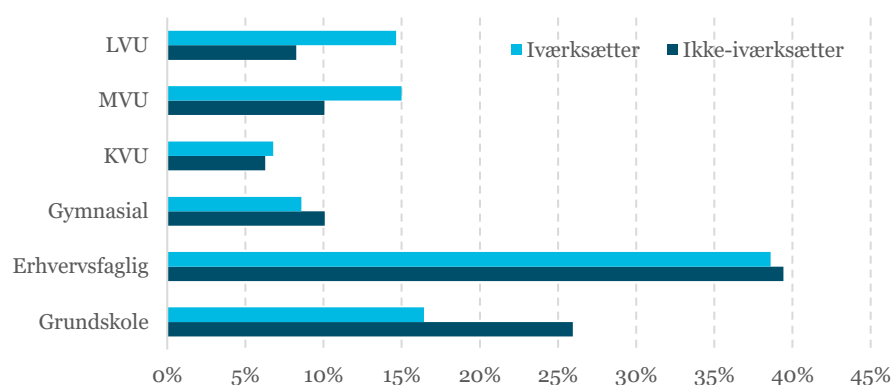
- Personer med lang eller mellemlang videregående uddannelse er betydeligt overrepræsenterede, mens personer med grundskoleuddannelse er underrepræsenterede blandt iværksætterne
- Personer i midttyverne til midtfyrrerne er overrepræsenterede blandt iværksætterne
- Personer bosat i Region Hovedstaden er overrepræsenterede
- Mens 63 pct. af de privatsektor-beskæftigede er mænd, gælder det for 73 pct. af iværksætterne; mænd er med andre ord overrepræsenterede blandt iværksætterne
- 15 pct. af iværksætterne er indvandrere eller efterkommere af indvandrere, mens 10 pct. af de privatbeskæftigede er det, dvs. indvandrere er overrepræsenterede blandt iværksætterne
- Ser vi i stedet på, hvilke brancher der er mange eller færre iværksættere inden for, er det især inden for Information og kommunikation, Vidensservice samt Bygge og anlæg, man finder mange iværksættere

Tilsvarende er der flere iværksættere inden for nogle frem for andre brancher

Personer med videregående uddannelse er overrepræsenteret blandt iværksætterne, når man holder dem op imod andre privatbeskæftigede. Til gengæld er personer med grundskoleuddannelse underrepræsenterede. Uddannelsesniveaet er altså samlet set højere blandt iværksætterne end andre i privat beskæftigelse

Figur 1

Uddannelsesbaggrund

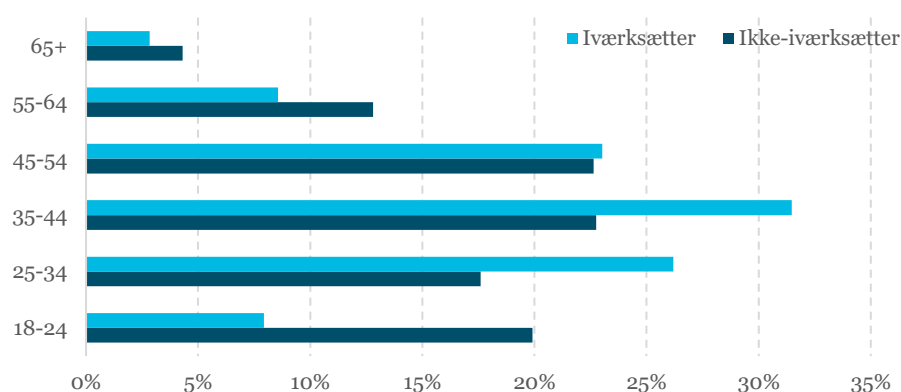
Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks Forskermaskine

Note: 2013-tal, der er det nyeste data for iværksættere i Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase

Aldersmæssigt er der en stærk overrepræsentation blandt iværksætterne af personer i midttyverne og frem til midtfyrrerne, mens især de unge 18-24 årige og de midaldrende i slutningen af halvtresserne eller tresserne er underrepræsenterede.

Figur 2

Alder

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks Forskermaskine

Note: 2013-tal, der er det nyeste data for iværksættere i Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase

Mænd er i forvejen overrepræsenterede blandt privatbeskæftigede, fordi der relativt set er flere kvinder som har job i den offentlige sektor. Mænd er dog endnu mere overrepræsenterede blandt iværksætterne; 73 pct. af iværksætterne er mænd, mens 63 pct. af de øvrige privatbeskæftigede er mænd.

Tabel 1

Køn

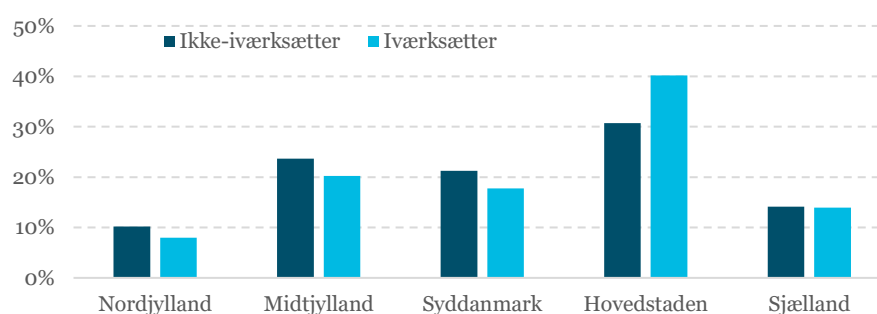
	Ikke-iværksætter	Iværksætter
Mand	63,0 pct.	72,5 pct.
Kvinde	37,0 pct.	27,5 pct.
Total	100 pct.	100 pct.

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks Forskermaskine

Note: 2013-tal, der er det nyeste data for iværksættere i Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase

Ser man på geografien er andelen af iværksættere, der er bosat i Region Hovedstaden, noget højere end andelen af andre privatbeskæftigede, der er bosat i Region Hovedstaden; dvs. at iværksættere i højere grad bor i Region Hovedstaden og i mindre grad i Jylland og på Fyn. Det kan muligvis hænge sammen med at Region Hovedstaden har haft en bedre økonomisk udvikling end resten af landet, så det har været mere tillokkende at starte egen virksomhed dér, men man kan også pege på mange andre forklaringer, blandt andet at det er dér mange videregående uddannelser ligger, og personer med videregående uddannelsesbaggrund er som ovenfor vist overrepræsenterede blandt iværksætterne.

Figur 3

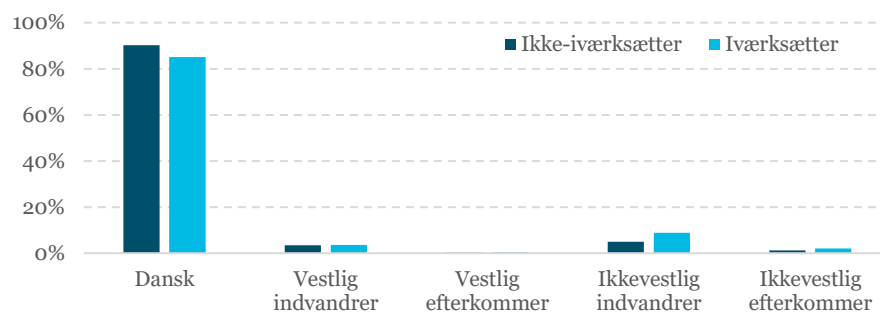
Region

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks Forskermaskine

Note: 2013-tal, der er det nyeste data for iværksættere i Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase

Personer med indvandrerbaggrund er relativt stærkt overrepræsenterede blandt iværksætterne. Således er 15 pct. af iværksætterne indvandrere eller efterkommere af indvandrere, mens det samme gælder 10 pct. af de øvrige privatbeskæftigede.

Figur 4

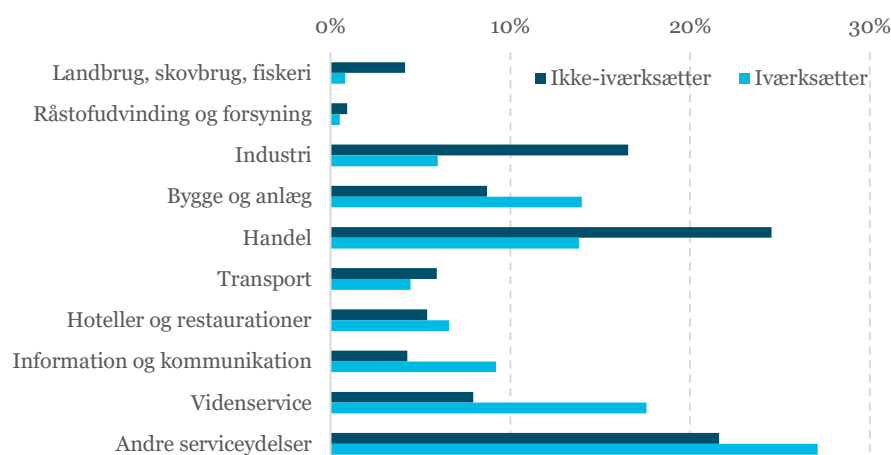
Herkomst

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks Forskermaskine

Note: 2013-tal, der er det nyeste data for iværksættere i Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase

Flytter vi opmærksomheden mod branche kan man se, hvilke brancher der er flest iværksættere inden for. Således er iværksættere klart overrepræsenterede inden for bl.a. vidensservice, information og kommunikation samt bygge- og anlæg, og underrepræsenterede inden for detail- og engroshandel, industri og landbrug. Det afspejler givetvis en række forhold, herunder at der er større tradition i håndværksfag for at starte i lære og tilsvarende for konsulenter inden for videnstunge brancher selv at starte op som rådgivere, men siden selv blive mester, mens det kræver store kapitalinvesteringer at påbegynde en produktion i landbruget og industrien.

Figur 5

Branche

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks Forskermaskine

Note: 2013-tal, der er det nyeste data for iværksættere i Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase

Det er nyttigt at se på de ovenstående sammenhænge i en multipel opstilling, dvs. hvor man kontrollerer for alle relevante forhold samtidig. Et eksempel: vi kan se at både personer som er efterkommere af indvandrere, og personer med grundskoleuddannelse eller gymnasial uddannelse er mere tilbøjelige til at være iværksættere. Men vi ved også at indvandrere gennemsnitligt set har kortere uddannelsesbaggrunde. For at undersøge om sammenhængen alene skyldes dette, må der altså kontrolleres for uddannelsesbaggrund. Disse kontroller foretages med en logistisk regressionsmodel hvor en dummy for iværksætter/ikke iværksætter er afhængig variabel. Resultaterne bekræfter de ovenstående resultater.

De ovenfor viste sammenhænge gælder også, hvis man kontrollerer for alle relevante baggrundsoplysninger

Tabel 2

Logistisk regressionsmodel

Variabel	Signifikanstest
<i>Alder</i>	0,000***
<i>Alder² (det sammenhængen er ikke-lineær if. figur 2)</i>	0,000***
<i>Køn</i>	0,000***
<i>Region (dummyvariable)</i>	
Nordjylland (benchmark)	-
Midtjylland	0,567
Syddanmark	0,138
Hovedstaden	0,000***
Sjælland	0,001***
<i>Branche (dummyvariable)</i>	
Landbrug, skovbrug, fiskeri (benchmark)	-
Råstofudvinding	0,053*
Industri	0,031**
Energiforsyning	0,003***
Vandforsyning, renovationsopgaver	0,000***
Bygge og anlæg	0,000***
Handel	0,000***
Transport	0,000***
Hotel og restauration	0,000***
Information og Kommunikation	0,000***
Finansiering og forsikring	0,238
Ejendomshandel	0,000***
Videnservice	0,000***
Rejsebureau, rengøring operationel service	0,000***
Offentlig administration mv.	0,126
Undervisning	0,000***
Sundhed og social	0,000***
Kultur og fritid	0,000***
Andre services	0,000***
Uoplyst	0,000***
<i>Uddannelse (opfattes som en kontinuert variabel)</i>	0,000***
<i>Herkomst (dummyvariable)</i>	
Dansk (benchmark)	-
Vestlig indvandrer	0,712
Vestlig efterkommer	0,004***
Ikkevestlig indvandrer	0,000***
Ikkevestlig efterkommer	0,000***

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks Forskermaskine (konstantled ej vist)

Note: 2013-tal, der er det nyeste data for iværksættere i Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase

* variabelen er signifikant på et 1% signifikansniveau

** variabelen er signifikant på et 5% signifikansniveau

*** variabelen er signifikant på et 10% signifikansniveau

▼ OM DETTE NOTAT

"Portræt af iværksætterne" er Dansk Erhvervs analysenotat nummer 21 i 2017. Redaktionen er afsluttet den 2. maj.

▼ OM DANSK ERHVERVS ANALYSENOTATER

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til chefkonsulent Malthe Munkøe på mmm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510.

▼ METODEBESKRIVELSE

Analysen er baseret på mikrodata fra Danmarks Statistiks Forskermaskine. Der er taget udgangspunkt i Iværksætterdatabasen, der identificerer iværksættere på cprnr-niveau. Disse er krydset med alle beskæftigede for at få et sammenligningsgrundlag ud fra registrene RAS og BEF samt UDDA. Konkret er der kun taget udgangspunkt i privatbeskæftigede baseret på sektorkode for at få et rimeligt sammenligningsgrundlag. Desuden er personer opgjort efter deres primær beskæftigelse ud fra RAS statistikken. Personer der endnu ikke er fyldt 18 år indgår ikke.